

Jezus v svojem času

12. poglavje: Zmaga nad smrtjo

Verska resnica o vstajenju

Tako je pomen, ki ga kristjani pripisujejo verski resnici o vstajenju mnogo več od zgodovinske zanimivosti. Jezusovo »drugo življenje« je nekaj drugega kakor presenetljiv dogodek, ki dodaja dodatno poglavje Jezusovemu življenjepisu. Krščanstvo bi bilo samo nravstveni nauk, kakor to hočejo liberalni« protestantje, če vstajenje ne bi preseglo te nravnosti in vse dvignilo v metafizične višine. Kdor namreč veruje v to versko resnico, se mu vsa drama življenja, vsa skrivnost človeškega bivanja kaže v novi luči. In naj nihče ne reče, da gre za bogoslovsko razlago, ki je prišla iz bistrournih možganov sv. Pavla! Čeprav je namreč apostol narodov v svojem prvem pismu Korinčanom najgloblje razložil ta nauk, pa je že dovolj, da preberemo Petrov govor v Apostolskih delih, in ugotovili bomo, kako je ves prvi krščanski rod enako vrednotil to dejstvo. Ko na Judovo mesto izberejo Matija, bo ta apostol »priča vstajenja«. Za njim so vsi cerkveni očetje, sveti Klemen Rimski, sveti Ignacij Antiohijski, sv. Polikarp iz Smirne, sv. Justin, Origen in sv. Avguštin, drug za drugim poudarjali to dejstvo in poudarjali osnovno važnost verovanja v Jezusovo vstajenje.

Vstajenje je najvišja od krščanskih obljub. Od mrtvih vstali Jezus je »prvina njih, ki so zaspali« (1 Kor 15,20). Prav tako, kakor je on ubežal grobu, more za njim tudi vsak človek upati, da mu bo ubežal. »Glejte,« vzklika sv. Pavel, »skrivnost vam povem: vsi ne bomo zaspali, vsi pa bomo spremenjeni, hipoma, kakor bi trenil z očesom, ob glasu poslednje trobente. Zdonela bo namreč in mrtvi bodo vstali nepropadljivi in mi bomo spremenjeni.« (1 Kor 15,51-52).

To veličastno upanje je, kakor toliko dejstev krščanske vere, klilo, rastlo in zorelo v globini zavesti izraelskega naroda. Že veliki preroki so govorili, da bo smrt za vedno premagana (Iz 26,19). »Tvoji mrtvi bodo oživel, moja trupla bodo vstala. Zbudite se in vriskajte, ki počivate v prahu!« (Iz 26,19). »Mnogi izmed teh, ki spijo v prahu zemlje, se bodo prebudili; nekateri za večno življenje, drugi pa za sramoto in večno gnusobo.« (Dan 12,2). In kateri vernik nima v ušesih veselega vzklika

Jobovega, njegove nepozabne besede: »Še potem, ko bo ta moja koža raztrgana, bom iz svojega mesa gledal Boga.« (Job 19,26).

Temu upanju je dalo Kristusovo vstajenje krono gotovosti. V času njegovega življenja, ko je Jezus omenjal svojo žaloigro pod podobo porušenega templja, ki ga bo zgradil v treh dneh, njegovi zvesti tega niso razumeli. Nič bolj kakor podobo "templja" niso razumeli tudi "Jonovega" znamenja. Ko pa jih je vstajenje prisililo, da so odprli oči, so razumeli, so vedeli in so tudi govorili, da jih ta dogodek zadeva osebno in zadeva prav tako vse ljudi. Kar je bilo v stari zavezi samo še slutnja ter bolj ali manj sporno prepričanje, je postalo bistvo nauka nove zaveze. V tej verski resnici, kakor tudi v vseh drugih, je dosežena najvišja stopnja razodetja.

Vera v vstajenje pa daje smrti zapisanemu človeku več kakor najvišje upanje. V njej je spremenjeno vse pojmovanje življenja. Antično modroslovje je učilo, da je telo *zlo, ječa, veriga*, da je celo *grob*. »Duša,« je zapisal Platon v Faidonu, »bo pripadala sebi šele, ko bo ločena od telesa.. . Živeli bomo, ko bomo rešeni in očiščeni blaznosti telesa.« Nasprotno pa krščanstvo, ki pridržuje telo večnemu zmagoslavju duše, potrjuje celotnega človeka, sestavljenega iz duše in iz telesa, ki sta povezana v medsebojno odgovornost. Preziranje telesa ni več mogoče, ker je to telo poklicano k deležnosti pri slavi celotnega bitja. »Če mrtvi ne morejo biti obujeni, jejmo in pijmo, saj bomo jutri umrli. (15,32), ker pa bodo vstali, spoštujmo v sebi in v drugih to poveličanju namenjeno telo. Jezusovo vstajenje je prvina vstajenja vsakega od nas, potrditev človeškega dostojanstva; niti zdaleč ni to legenda ali književni simbol, marveč je pričevanje za najbolj zdravi realizem, na katerem končno sloni krščanska nramnost in sociologija.

»Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?« Veseli vzklik, tolažilne besede sv. Pavla, ki odmevajo v vsem krščanskem izročilu. Vendar pa dodaja: »Želo smrti je greh ...« (1 Kor 15,55.56). V teh nekaj besedah pa je povedano vse o človekovi usodi: ko je Jezus premagal smrt, je premagal tudi sile zla. Smrt je z grehom prišla v zgodovino. Jezus pa dokazuje, da more tudi največja beda, tudi največja zavrženost našega bivanja biti po božji obljubi premagana. Očetovo kraljestvo, kjer bo v slavi vladal, je istovetno s tistim, ki "je v nas" in ki klije najprej kakor gorčično zrno, potem pa postane drevo s tisočnimi listi v dušah svetnikov. Biti deležen Jezusovega vstajenja, se pravi biti deležen velikega nauka, ki ga je dajal s svojim življenjem. Tako sta si zlo in smrt popolnoma podobna; kar v nas popusti grehu, teži k smrti, vsak napor za dobro pa je korak večnosti naproti. Vstajenje ni samo zgodovinsko dejstvo, nekaj, kar se je nekoč nekje zgodilo. Vstajenje je

razlaga same človekove drame: v sebi ohranjamo živo samo to, kar zasluži, da biva, da večno biva.

Že mnogo stoletij prej je v deželi, kjer je Jezus živel, trpel in premagal smrt, majhen narod polagoma odkril tisto veliko idejo, da Bog ni samo moč, volja in skrivnost vseh stvari, ampak da je predvsem dobrina, da je najvišja popolnost. Potem je ta narod polagoma poglobil svoja načela, in razmislil svoje zahteve ter končno vse točke svoje npravne postave podvrgel določitvam Najvišjega ter edini med vsemi drugimi oznanil, da ni npravstvenega zakona, ki ne bi izviral iz Boga. Treba pa se je bilo povzpeti še više, tako visoko, kakor ni doslej še nobeno verstvo tvegalo te sinteze - združiti npravnost in metafiziko v eno samo celoto in nuditi človeku možnost, da uresniči svoj stari sen, da bi bil "kakor bogovi".

Tisti čas, ko je Jezus izginil iz srede svojih učencev, je bilo veselje, ki jim ga je zapustil, polno te gotovosti. Tedaj se je izpolnilo tudi to, kar je Izrael samo slutil: bit in dobro sta istovetna, ne samo za Boga, ampak tudi za človeka, in samo eno sredstvo je, da postanemo deležni božjega in večnega - to, da že v tem zemeljskem življenju uresničimo nauke, ki nam jih je dal Jezus v besedi in v dejanju, da uresničimo težke zapovedi ljubezni.